

Az emberiség kincsei

Az UNESCO Világörökség

Alexandra Kiadó, 2005

Abolygóformáló erők több milliárd éves folyamatos munkálkodásának, a bioszféra több százmillió éves, szinte felmérhetetlenül sokszínű fejlődésének, a Föld különböző szinterein egymást követő, illetve egymás mellett élő emberi civilizációk sok ezer éves létének napjainkra fennmaradt legszebb, legértékesebb alkotásai – ebből a kincsestárból mutat be 110 kiemelkedő ékkövet ez a káprázatosan szép kötet.

Világörökség: világunk legnagyobb kulturális és természeti értékeiből, a természet legnagyobb alkotásaiból, az épített környezet és az azt díszítő művészetek legszebb kincseiből, valamint az ősi civilizációk fennmaradt örökségének remekeiből válogatja ki az UNESCO azokat, amelyeknek kivételes, univerzális értéke van történeti, tudományos, természeti, régészeti vagy néprajzi szempontból, és amelyeket ezért befogad a világörökség leginkább kiemelkedő részei közé, ezek nevesített listájára.

Amint itt az előszó is kiemeli, az UNESCO Világörökség program hosszú sikertörténet. A világörökséggé nyilvánított helyszínek védelmét szolgáló UNESCO egyezményt eddig 180 ország ratifikálta, és a listára 135 ország több mint 800 helyszíne került fel. A megm-

rettetés igen szigorú – tanúság rá, hogy mindössze eddig csak ennyi. A felvételnek igen nagy az erkölcsi értéke, és jelentősen segítheti az okos országmarketinget – ennek megfelelően is versengenek az országok azért, hogy kincseik a listára felkerüljenek. Büszkék lehetünk rá, hogy közéjük magyarokat is bevettek. A bekerülésért sokat is kell tenni. A világörökség cím kötelezi a betervező államot, hogy garanciát vállaljon a helyszín állandó védelmére, folyamatos fejlesztésére, és intézményes formában, tervszerű módon gondoskodik erről. Éves jelentésekben be is kell számolnia a listán szereplők állapotáról, az UNESCO pedig szankcionálja a mulasztásokat.

Ez a nagy formátumú, 512 oldalas album a legjavát tárja elénk az Alexandra háromkötetes Világörökség sorozatának, amelynek eredeti kiadása az UNESCO Olasz Nemzeti Bizottsága támogatásával készült. Tagolása az UNESCO Világörökség lista besorolási koncepcióját, és a három kötet ennek megfelelő címeit követi. A helyszínek megismerését szakszerű, ugyanakkor a hangulatot is jól érzékeltető, kellemes szövegek segítik.

A művészet és a történelem emlékei: a listára felkerült helyszí-

nek (több mint négyszáz), amelyek egyetemes értékű művészeti és építészeti kincseikkel az egész emberiség örökségének tekinthetők, amelyek folyamatosan lakott, tehát élő települések, és mind-egyikük egyedülálló és páratlan a maga nemében.

Ősi civilizációk: amint a fejezet bevezetője elmondja, az UNESCO Világörökség nagyjából egynegyede olyan képzeletbeli útvonalat formáz, amely az ősi civilizációk történelmében kigyózik. Egy részük jó ismerős: Róma, Pompeji, Mükéné, Angkor, Machu Picchu és még sorolhatnánk, másokra e kötetekből csodálkozunk rá.

Védett területek: ezek sorában Földünk természeti értékeinek legjavából válogat a Lista. A fejezet bevezetőjének szavaival eddig csaknem 200 elképesztően változatos helyszín kapott helyet páratlan természeti jelentősége miatt. Soruk felöleli a nagy nemzeti parkokat, Kanada és Alaszka határvidekének jégbirodalmát, a legfontosabb ásatások színhelyeit, a Nagy-korallzátonyt, a Galápagos-szigetet és Hawaii, valamint Kamcsatka tűzhányó-vidékeit.

Osman Péter